

16.

86

426 KPIP

1100426

6
BIBLIOTEKA PRAWNICZA

Poradnik Praktyczny

do

Prawa Pracy

(w oprac. mgr. pr. C. Marka)

Postępowanie przed sądem pracy i innymi władzami

Ważniejsze zagadnienia z prawa pracy (orzecznictwo)

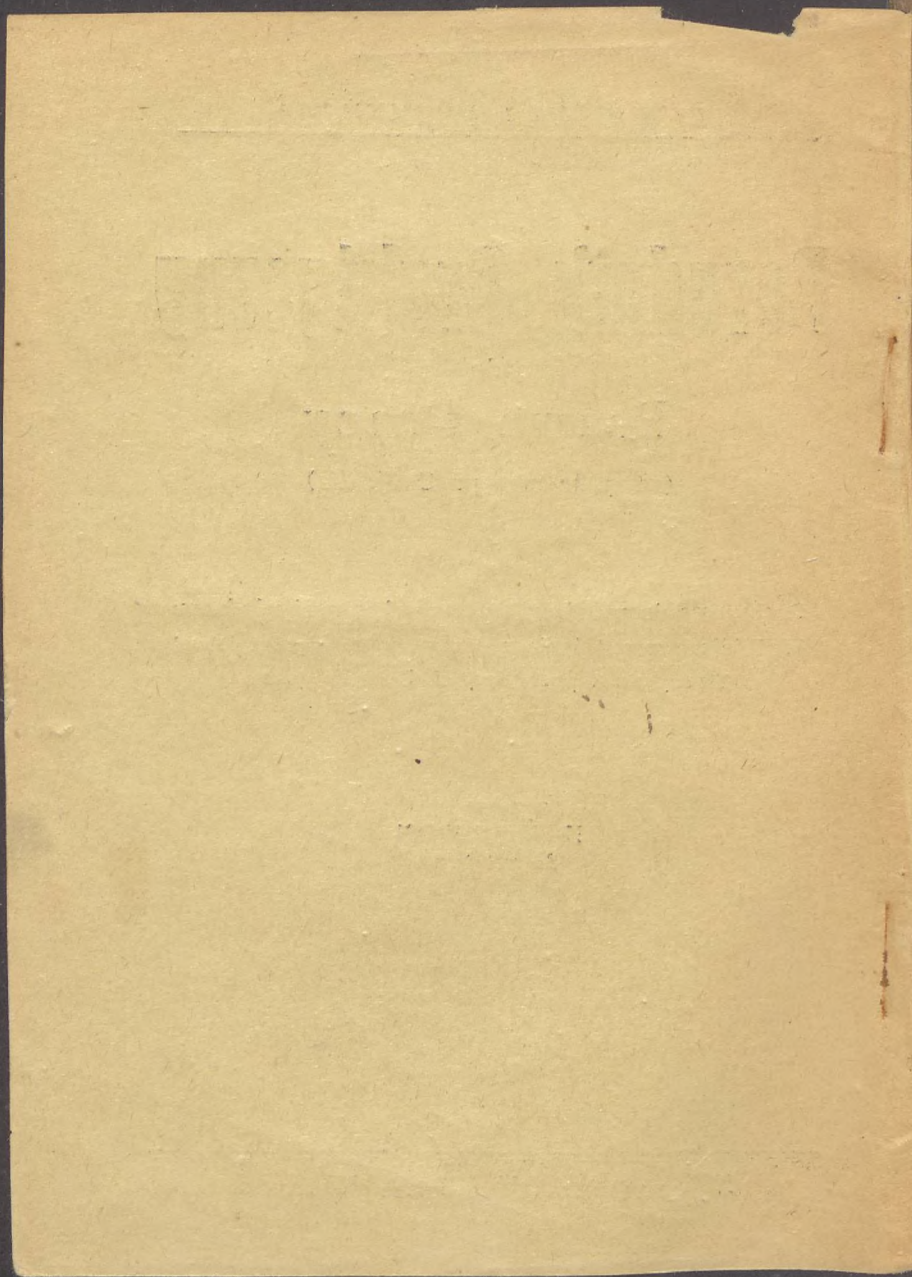
Wzory pism procesowych i umów pracy.

opracował

H. WARMAN

oplikset sądowy

Wydawnictwo „HAWU” Warszawa

42.6/45

BIBLIOTEKA PRAWNICZA

Poradnik Praktyczny

do

Prawa Pracy

(w oprac. mgr. pr. C. Marka)

Postępowanie przed sądem pracy i innymi władzami

Ważniejsze zagadnienia z prawa pracy (orzecznictwo)

Wzory pism procesowych i umów pracy.

opracował

H. WARMAŃ

aplikant sądowy

Wydawnictwo „HAWU” Warszawa

Objaśnienie skrótów

- Pr. Pracy** — „Prawo Pracy” w opracowaniu C. Marka (wydawnictwo „Hawu” Warszawa 1937).
- Dz. U. 35[28 poz. 323** — Dziennik Ustaw R. P. z roku 1928. Nr. 35, pozycja 323.
- S. N. I C** — orzeczenie Izby I Cywilnej Sądu Najwyższego
- S. N. III** — orzeczenie Izby III Cywilnej Sądu Najwyższego.
- Zb, Urz. 117/30** — orzeczenie, zamieszczone w Nr. 30 Urzędowego Zbioru Orzeczeń z roku 1930.
- M. T. A. Rej. 7175/33** — Orzeczenie Najwyższego Trybunału Administracyjnego. zamieszczone w zbiorze orzeczeń z roku 1933 pod pozycją 7175.
- K. P. C.** — Kodeks Postępowania Cywilnego.
- K. Z.** — Kodeks Zobowiązań.

A. Postępowanie

1. Postępowanie przed Sądem Pracy¹⁾

Poszukujący należności, pracownik lub pracodawca winien wnieść *pozew* (wg. podanego niżej wzoru) do Sądu Pracy z załączeniem tylu odpisów pozwu i dokumentów, ilu jest pozwanych. Pozew można zgłosić ustnie do protokołu w kancelarii sądu, albo nadać przez pocztę; wówczas opłaty sądowe należy uiścić w ciągu 7 dni od otrzymania zawiadomienia z Sądu Pracy o ich wysokości.

Celem uzyskania *zwolnienia od opłat*, należy w pozwie albo bezpośrednio po jego złożeniu zgłosić na piśmie wniosek (według podanego niżej wzoru) o przyznanie prawa ubogich, załączając zaświadczenie Zarządu Miejskiego (w Warszawie — z Wydziału Finansowego) lub urzędu gminnego o stanie materialnym.

Data wniesienia pocztowego jest równoznaczna ze złożeniem w sekretariacie sądowym.

Pozew może być sporządzony i podpisany przez inną osobę, która winna w tym wypadku załączyć *pełnomocnictwo* lub uwierzytelniony jego odpis, ze skasowaniem 1 zł. opł. stemplowej (lub 2 zł., gdy jest też upoważnienie do odbioru sumy powyżej 500 zł.). W sprawie do 100 zł., lub w razie zgłoszenia wniosku o prawo ubogich nie potrzeba opłaty stemplowej dla pełnomocnictwa lub odpisu.

¹⁾ Przepisy ustawowe o sądach pracy — *patrz*: „prawo pracy”, str. 48 i nast.

Jednocześnie z wnioskiem o prawo ubogich można prosić o ustanowienie *adwokata*, ale tylko w sprawie powyżej 300 zł. W razie zamieszkiwania poza siedzibą Sądu Pracy, wnioski te można złożyć w Sądzie Grodzkim swego zamieszkania, który je prześle do Sądu Pracy.

W sprawie do 50 zł. włącznie *opłaca się* tylko 2 zł. 50 gr. za doręczenia; do 1000 zł. włącznie opłaca się wpis stosunkowy 1⁰/₀ poszukiwanej sumy roszczenia, za doręczenia 1¹/₅ wpisu stos., po 50 gr. od każdego załącznika, 50 gr. za klauzulę wykonalności, oraz 1 zł. za tytuł; od 1000 zł. do 5000 zł. wpis stosunkowy wynosi od pierwszych 1000 zł. 1⁰/₀, a od reszty 2⁰/₀; zaś ponad 5000 zł. wpis stosunkowy wynosi od pierwszych 1000 zł. 1⁰/₀, a od reszty 1¹/₂ ⁰/₀. Każde rozpoczęte 100 zł. liczy się za pełne. Wpis wynosi co najmniej 1 zł.

Sąd Pracy rozpoznaje sprawy tylko do 10 tys. zł. Jednakże tego samego pracodawcę może skarżyć kilku pracowników (fizycznych albo umysłowych) jednym pozwem o nadające się do tego samego trybu postępowania roszczenia, chociażby ich łączna wysokość przekraczała 10 tys. zł. W tym wypadku każdy opłaca oddzielnie wpis stosunkowy, inne zaś opłaty pobiera się od sumy roszczeń.

W Warszawie istnieje jeden Sąd Pracy przy ul. Ogrodowej 29, poza tym są sądy pracy w Białej, Białymstoku, Drohobyczu, Łodzi, Sosnowcu, Wilnie, Częstochowie, Chrzanowie, Lublinie, Krakowie, Lwowie i Bielsku. W miastach, gdzie niema Sądu Pracy, właściwy jest Sąd Grodzki w sprawie do 5000 zł., przy czym strona zawsze sobie może przybrać adwokata. W sprawach powyżej 10 tys. zł. wzgl. 5 tys. zł., właściwy jest Sąd Okręgowy, będący zarazem instancją odwoławczą od orzeczeń Sądów Pracy i Sądów Grodzkich.

Pozew wytoczyć można przed *Sąd Pracy właściwy* według miejsca zamieszkania pozwanego, lub w którego okręgu znajduje się zakład pracy (siedziba zarządu) albo w którego okręgu jest, była lub miała być wykonywana praca. W razie odrzucenia pozwu z powodu niewłaściwości, należy w ciągu 7 dni od uprawomocnienia się postanowienia Sądu Pracy wnieść pozew odrzucony do sądu właściwego, wówczas skutki poprzedniego wniesienia (uiszczone opłaty itp.) pozostają w mocy.

O każdej *zmianie adresu* w toku sprawy należy niezwłocznie zawiadomić sąd, inaczej bowiem doręczenia pod poprzednim adresem będą skuteczne i można przez to stracić termin do poszczególnej czynności procesowej np. wniesienia apelacji.

Każde postanowienie zaskarżyć można *zażaleniem* w ciągu 7 dni od ogłoszenia na rozprawie lub doręczenia odpisu postanowienia zapadłego poza rozprawą.

Od wyroku służy *skarga apelacyjna* do Sądu Okręgowego, jeśli zapowiedziano jej złożenie w ciągu 3 dni od ogłoszenia sentencji wyroku. Zapowiedź apelacji wnosi się do Sądu Pracy, który zawiadamia skarżącego o sporządzeniu uzasadnienia, po czym w ciągu 14 dni od otrzymania tego zawiadomienia można wnieść do Sądu Pracy skargę apelacyjną (z odpisami jak pozew), adresowaną do Sądu Okręgowego. Apelację w sprawie niżej 300 zł. można oprzeć tylko na zarzutach nieważności postępowania, przekroczenia właściwości lub naruszenia prawa.

Na rygor zawsze można wnieść *zażalenie*; na orzeczenie o kosztach (np. że Sąd Pracy nie zasądził kosztów adwokackich, albo zasądził niższe koszty) skarżyć się można także w apelacji, wniesionej co do istoty sprawy.

Kasacja jest dopuszczalna tylko przy zaskarżeniu wyroku ponad kwotę 300 zł., przy czym musi ją sporządzić i podpisać adwokat. Strona sama może zapowiedzieć złożenie kasacji, a winna to uczynić w ciągu 3 dni od ogłoszenia wyroku Sądu Okręgowego jako odwoławczego. Termin do kasacji wynosi 1 miesiąc, licząc od doręczenia przez Sąd Odwoławczy odpisu wyroku umotywowanego.

Od wyroku zaocznego służy *sprzeciw*, w ciągu 14 dni od zawiadomienia o wyroku. Na skutek sprzeciwu Sąd Pracy wyznacza ponownie rozprawę, w sprzeciwie można prosić o zawieszenie rygoru nadanego wyrokowi.

Roszczenia pieniężnego do 1000 zł. dochodzić można w drodze pozwu o wydanie nakazu zapłaty *w postępowaniu upominawczym*. Przewodniczący Sąd Pracy wydaje bez rozprawy nakaz, przeciwko któremu pozwany w terminie 14-dniowym od doręczenia nakazu może wnieść w dowolnej formie sprzeciw, zawierający choćby tylko żądanie wyznaczenia rozprawy. Na skutek wniesienia sprzeciwu nakaz traci moc. W razie odmowy wydania nakazu powód może w ciągu miesiąca żądać skierowania sprawy do zwykłego postępowania, albo wytoczyć później nowy pozew (wg. K. P. C.).

Postępowanie nakazowe może zachodzić w wypadku, gdy poszukiwana należność stwierdzona jest dokumentem notarialnym lub prywatnym obowiązkiem, na którym podpis poświadczony został sądownie lub notarialnie, a przy tym należność ta pochodzi ze stosunku pracy, np. pracownik wytacza pozew o nakaz zapłaty na zasadzie wyciągu z książeczki obrachunkowej, podpisanej przez pracodawcę. Gdy pozwany przeciwko nakazowi w terminie 7-dniowym od doręczenia wniesie zarzuty, odbywa się rozprawa, po czym Sąd Pracy wyrokiem orzeka, czy nakaz pozo-

staje w mocy. Nakaz od chwili wydania, stanowi tytuł zabezpieczenia. Na odmowę wydania nakazu służy zażalenie (wg. K. P. C.).

2. Postępowanie przed innymi władzami

Spory między pracodawcami i pracownikami (praktykantami) gospodarstw rolnych, leśnych i ogrodowych, niepoddane właściwości Sądu Pracy, mogą być załatwione polubownie przez ugodę stron, zawartą przed *obwod. inspektorem pracy*, przed wybraną przez nie *Komisją Polubowną* lub przed *Komisją Rozjemczą*. Ugody wobec Komisji Rozjemczej mają moc tytułów egzekucyjnych. Warunki pracy i płacy w poszczególnym powiecie ustalić może właściwa Komisja Rozjemcza. Spory o wynagrodzenie za pracę, odszkodowanie z powodu zerwania umowy itp., wynikłe na tle niedotrzymania ugody albo niewykonania wspomnianego wyżej orzeczenia Komisji Rozjemczej, na żądanie pracownika lub pracodawcy, Inspektor Pracy przekazuje rozstrzygnięciu Komisji Rozjemczej.

Postępowanie przed K. R. jest wolne od opłat sądowych i stemplowych. W zakresie postępowania dowodowego stosuje się ogólne przepisy, jak w Sądach Pracy. Celem egzekucji należy poświadczony przez Inspektora pracy odpis orzeczenia Komisji Rozj. przedstawić Sądowi Grodzkiemu dla opatrzenia go klauzulą wykonalności. Na nadanie klauzuli pozwanemu dłużnikowi służy zażalenie w ciągu 7 dni od doręczenia mu wezwania komornika o wykonanie.

Powyższe postępowanie polubowne i rozjemcze dotyczy również sporów pomiędzy właścicielami domów i dozorcami, w okręgach gdzie niema Sądów Pracy.

B. Ważniejsze zagadnienia z Prawa Pracy (orzecznictwo)

1. Pojęcie pracownika umysłowego¹⁾

Według orzecznictwa sądowego pracownikami umysłowymi są: 1) maszynista kolejowy—kierownik (N.T.A. z 1 III 35 Rej. 7175|33) i pomocnik samodzielny (S. N. Zb. Urz. 117|30) kierownik maszyn nadzorujący robotników (N. T. A. z 8 X 35 Rej. 828|33), 3) kontrolerka w lokalu dancingowym (S. N. III Zb. Urz. 67|31, 4) fotograf rentgenista (S.N.I C 544|32 z 22 XI 32), 5) członek orkiestry (S. N. III Zb. Urz. 208|32), 6) laborantka fotograficzna (S. N. IC. 1073|31 z 28 III 54), 7) radiooperator w pociągach (S. N. Zb. Urz. 123|35), 8) inkasent elektrowni (S. N. Zb. Urz. 244|33; N. T. A. z 13 XI 34 Rej. 4561|32), 9) magazynier (S. N. I Zb. Urz. 61|32), 10) asystent nocny na kopalni S. N. III Zb. Urz. 265|30), 11) wojażer i akwizytor, będący pracownikami, 12) majster niewykonywujący sam pracy technicznej (S. N. III Zb. Urz. 127|30 i 157|32). Komisja Międzydepartamentalna zaliczyła nadto do pracowników umysłowych: płatniczego wagonu restauracyjnego, personel nadzorczy tramwajów, portierów hotelowych, gajowych, kontrolerów-brakarzy.

2. Zwolnienie bez wypowiedzenia²⁾

W razie zwolnienia bez wypowiedzenia z pracownikowi *umysłowemu* należy się pełne wynagrodzenie za miesiąc, w którym nastąpiło zwolnienie i za następne trzy miesiące, oraz za niewykorzystany skutek rozwiązania umowy urlop (2 tygodniowy, miesięczny), przy czym ma prawo zajmować mieszkanie służbowe do czasu wygaśnięcia umowy o pracę, w przypadku gdyby prawidłowo została rozwiązana. Roszczenia przedawniają się z upływem 6 miesięcy od daty płatności odszkodowania, a w każdym bądź razie

¹⁾ Przepisy ustawowe — patrz pr. pracy, str. 10.

²⁾ „ — „ — „ — „ 17.

po roku od rozwiązania stosunku służbowego. Przy umowie zawartej na czas określony, pracownikowi wydalonemu bez ważnej przyczyny należy się wynagrodzenie za cały czas aż do wygaśnięcia umowy.

Pracownikowi *fizycznemu*, zaangażowanemu na czas nie-oznaczony, w razie zwolnienia bez wypowiedzenia należy się odszkodowanie za okres wypowiedzenia. Przyjętemu zaś na czas oznaczony lub na okres wykonania robót należy się w tym wypadku odszkodowanie za cały czas aż do wygaśnięcia umowy. Wynagrodzenia tego z procentem prawnym (8%) od rozwiązania umowy dochodzić należy w ciągu 6 miesięcy od rozwiązania, pod groźbą przedawnienia. W wypadkach powyższych należy się też odszkodowanie za niewykorzystany w danym roku urlop. Z chwilą rozwiązania umowy w sposób prawidłowy, robotnicy wszelkich kategorii, dozorczy domowi, służba domowa, tracą prawo zajmowania mieszkania służbowego.

3. Praca w godzinach nadliczbowych ¹⁾

Za pracę nadnormową w okresie do 20 kwietnia 1936 r. należy się wynagrodzenie według zasad art. 16 Ustawy o czasie pr. tj. z dodatkami 50% i 100% do 1 I 1934 r., oraz 25% i 50% po tej dacie, o ile przedłużenie czasu pracy było dozwolone przez władzę; w przeciwnym razie — tylko na zasadzie niesłusznego wzbogacenia i do wysokości tegoż (S. N. III Zb. Urz. 127|32, 4|33, 38|33, 326|33, 241|33), przy czym na pozwanym pracodawcy ciąży przeprowadzenie dowodu, iż się nie wzbogacił (S. N. Zb. Urz. 51|36). Natomiast za pracę nadnormową wykonaną po 20 kwietnia 1936 r. należy się zawsze wynagrodzenie z dodatkami 25% i 50%, bez względu na to czy pracodawca posiadał zezwolenie właściwych władz na przedłużenie czasu zatrudnienia.

Od zapłaty za godziny nadliczbowe *nie zwalniają* pracodawcy: a) nieupominanie się pracownika o wynagrodzenie

¹⁾ Przepisy ustawowe — patrz pr. pracy, str. 30.

w czasie trwania stosunku (S. N. Zb. Urz. 512|34), gdyż upominanie nie jest wymagane (S. N. I Zb. Urz. 218|30, 31|32, 28|32); b) nieprowadzenie przez pracownika zestawień godzin nadliczbowych, gdyż obowiązek ten ciąży na pracodawcy (S. N. Zb. Urz. 100|33, 38|33); c) niezgłaszanie przez pracownika zestawień o ile pracodawca pracy nadliczbowej żądał lub o niej skądinąd wiedział i ją przyjmował (S. N. Zb. Urz. III 127|32, 38|33, 194|33); d) brak specjalnego zlecenia ze strony pracodawcy, o ile sam fakt zatrudnienie wynikał z rodzaju pracy jej i konieczności wykonania (S. N. I C 2465|31 z 17 V 32)

Umowy o pracę nadnormową niedozwoloną (wykonywaną do 20 IV 1936) są nieważne (S. N. Zb. Urz. 4|33, 33|33, 226|33), natomiast ważne są umowy w przedmiocie innej pracy, byleby wynagrodzenie za nią zostało wyodrębnione od płacy za czas normalny i nie było niższe od należnego z mocy art. 16 cyt. ust. (S. N. I C 2820|31 z 21 VII 32; Zb. Urz. 4|33, 38|33, 56|34). W szczególności można umówić się o ryczałtowe wynagrodzenie pod powyższymi warunkami (S. N. I Zb. Urz. 236|32, 177|33), albo wynagrodzenie w postaci gratyfikacji, premii itp. (S. N. Zb. Urz. 60|31, 427|35), przy czym sąd w ostatnim przypadku rozważy, czy wynagrodzenie w takiej postaci przyznane zostało jako ekwiwalent za pracę nadnormową (S. N. Zb. Urz. 128|32).

Zrzeczenie się zgóry wynagrodzenia za pracę nadnormową jest nieważne, natomiast można się zrzec ważnie wynagrodzenia lub jego części za pracę już wykonaną (S. N. Zb. Urz. III 110|32 i 38|33) i co do takiej pracy można zawrzeć ugodę (S. N. I Zb. Urz. 133|31).

Roszczenia o godziny nadliczbowe pracownika umysłowego, przepracowane na obszarze b. kongresówki przed 1 lipca 1934 r., *przedawniają się* z upływem 5 lat, jeśli dotyczą godzin nadl. także z przed 1 VII 1934. w przeciwnym razie przedawniają się po 3 latach, licząc od 1 lipca 1934, tj. w dniu 1 lipca 1937 r. Roszczenia pracowników umysłowych i fizycznych o zapłatę za godziny nadl. sprzed 1 lipca 1934 r. prze-

dawniają się w b. Galicji po 3 latach, O ile chodzi o pracę nadl. wykonaną po 1 lipca 1954 do roszczeń pracowników umysłowych jak fizycznych w całym państwie stosuje się przedawnienie 3 letnie, licząc od terminu płatności każdorazowego wynagrodzenia za godziny nadl. z przepracowanego okresu (miesięcznego, tygodniowego), jeszcze nie przedawnionego (S. N. Zb. Urz. 243|30).

4. Urlopy¹⁾

Jeśli pracownik w okresie wypowiedzenia wykorzysta. urlop, nie może się zań później domagać wynagrodzenia (S. N. z 17 IV 1935). Jeśli część okresu wypowiedzenia przypada na następny rok kalendarzowy, pracownikowi należy się za urlop w następnym roku niewykorzystany (S. N. I C 2303|31 z 4 V 1932), chyba że pracodawca wypłacił mu od razu całkowitą należność za okres wypowiedzenia (S. N. Zb. Urz 684|34). Pracownik winien zażądać od pracodawcy udzielenia urlopu, ewentualnie wspólnie z nim (sam lub przez delegatów) ułożyć listę urlopową, a w braku zgody lub w razie odmowy udzielenia urlopu—winien się zwrócić do obwod. inspekt. pracy. W razie nieupominania się i niepostąpienia jak wyżej, pracownik nie może już dochodzić należności za urlop po upływie roku kalendarzowego, w którym miał być wykorzystany, chyba że nie wykorzystał urlopu z powodu choroby (S. N. I C 1659|30 z 14 XI 30, S. N. III I. Rw. 522|32 z 8 VI 32, S. N. I C 547|32, z 15 VI 32, S. N. Zb. Urz. 213|34). Odszkodowanie za niewykorzystany skutkiem zwolnienia urlop oblicza się wg. przeciętnego wynagrodzenia normalnego z ostatnich 3 miesięcy (S. N. I Zb. Urz. 90|30).

²⁾ Przepisy ustawowe — *patrz* pr. pracy, str. 37 i nast

5. Egzekucja z wynagrodzenia¹⁾

Płace pracowników umysłowych i robotników wolne są od egzekucji do wysokości 100 zł. miesięcznie, a nadwyżka (przy poborach do 1200 zł. mies.) podlega egzekucji w $\frac{1}{5}$ części, a na zaspokojenie roszczeń alimentarnych także w dalszej $\frac{1}{5}$ części. Alimenta mogą być egzekwowane także z wynagrodzenia, nieprzekraczającego 100 zł. miesięcznie. Przy poborach powyżej 1200 zł. miesięcznie egzekucji podlega połowa nadwyżki, a na alimenty także druga połowa. Potrąceń dokonywa się z płacy wraz z wszelkimi dodatkami i świadczeniami w naturze, ale z odliczeniem podatków, składek emerytalnych i opłat publicznych, należnych z ustawy.

¹⁾ Wg. Kod. Post. Cywilnego.

B. Ubezpieczenie Społeczne pracowników¹⁾

1. Zgłoszenie do ubezpieczenia

Wszystkie zgłoszenia podpisuje pracodawca; pracownik w pewnym zakresie podpisuje tylko zgłoszenie wstąpienia do pracy i zgłoszenie zwolnienia od ubezpieczenia. Pracodawca obowiązany jest każdego pracownika indywidualnie zgłosić w ciągu 7 dni (ew. 10 dni, gdy przedsiębiorstwo znajduje się poza siedzibą ubezpieczalni) od rozpoczęcia pracy, oraz opłacać za pracownika składki co miesiąc z dołu, najpóźniej do 10-go dnia następnego miesiąca, nie czekając na wezwanie płatnicze Ubezpieczalni. Pracownik ma prawo sam dokonać zgłoszenia siebie do ubezpieczenia, przy czym nie jest skrupowany żadnym terminem. Zgłoszenie takie nie zwalnia wszakże pracodawcy od dopełnienia ciążącego na nim obowiązku zgłoszenia pracownika.

2. Skutki niezgłoszenia do ubezpieczenia

Jeżeli pracodawca nie zgłosił pracownika do ubezpieczenia ani nie opłacił składek w terminach właściwych, pracownik może w ciągu 3 lat od odmowy świadczeń ze strony Zakładów Ubezpieczeń Społecznych zaskarżyć pracodawcę do Sądu Pracy o odszkodowanie, załączając przy pozwie obliczenie świadczeń utraconych, wydane mu przez Zakład Ub. Społ. Pracownicy gospodarstw rolnych, leśnych, ogrodniczych, oraz przedsiębiorstw z nimi związanych i położonych poza gminnymi, miejskimi (cukrowni, gorzelni, młynów itp.) winni wytoczyć sprawę przed właściwą Komisją Rozjemczą. W wojew.

¹⁾ *Patrz* — ustawa z 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym i rozp. P. R. z 22 XI 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

poznafskim, pomorskim i śląskim spory takie rozpoznają sądy grodzkie i okręgowe.

3. Wysokość składek

1) *przy ubezpieczeniu na wypadek choroby*: za pracownika umysłowego 4,6%₀, a za robotnika 5%₀ zarobku tygodniowego; pracodawca i pracownik płacą po połowie;

2) *przy ubezpieczeniu od wypadków* całą składkę obliczoną co 3 lata w zależności od stopnia niebezpieczeństwa danego rodzaju przedsiębiorstwa, opłaca pracodawca wraz ze stałym dodatkiem w wysokości 0,3%₀ zarobku pracownika;

3) *przy ub. emerytalnym* robotnika 5,2%₀ (w tym pracodawca płaci 1,9%₀), a pracownika umysłowego 8%₀ (najwyższa norma 725 zł.).

4) *przy ubezpieczeniu na wypadek braku pracy* pracownika umysłowego 2,8%₀ (najwyższa norma 725 zł.).

4. Rodzaje świadczeń

W ubezpieczeniu na wypadek choroby (i macierzyństwa) przewidziane są następujące świadczenia: 1) pomoc lecznicza (lekarze, lekarstwa itp.) przez przeciąg 26 tygodni w każdym wypadku choroby, 2) zasiłki chorobowe przez 26 tygodni w wysokości 50%₀ przeciętnego tygodniowego zarobku z ostatnich 5 tygodni, 3) leczenie szpitalne, 4) zasiłki domowe i szpitalne, 5) pomoc lecznicza i zasiłki w razie połogu i 6) zasiłek pogrzebowy.

W ubezpieczeniu od wypadków i chorób zawodowych przyznawane są renty wypadkowe i świadczenia w naturze jak leczenie, protezy itp. Całkowicie niezdolny do zarabkowania wskutek wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej ma prawo do renty pełnej, wynoszącej miesięcznie $66\frac{2}{3}$ przeciętnego miesięcznego zarobku z ostatnich 52 tygodni, w ciągu których był zatrudniony. Częściowo niezdolny otrzymuje od-

powiedni procent według stopnia utraty zdolności. W razie śmierci ubezpieczonego, spowodowanej wypadkiem lub chorobą zawodową członkowie rodziny otrzymują rentę stałą i jednorazową zapomogę pośmiertną.

W ubezpieczeniu na wypadek braku pracy pracowników umysłowych przewidziane są następujące świadczenia:

a) zasiłek zasadniczy w wysokości 30⁰/₀ dla samotnych, a 40⁰/₀ dla obarczonych rodziną. Procent oblicza się od przeciętnej płacy podstawowej z ostatnich 12 miesięcy składkowych; b) zasiłek rodzinny, wynoszący 10⁰/₀ zasiłku zasadniczego dla każdego niezarobkującego członka rodziny.

Dla uzyskania prawa do zasiłku na wypadek braku pracy, pracownik umysłowy musi przebyć 12 miesięcy składkowych w ciągu ostatnich 24 miesięcy, licząc wstecz od dnia utraty zajęcia.

W ubezpieczeniu emerytalnym przyznawane są: renta inwalidzka, renta starcza, pomoc lecznicza dla zabezpieczonego, renta wdowia i sieroca, jednorazowa odprawa dla ubezpieczonego, wdowy (wdowca), względu na sierot lub rodziców ubezpieczonego, oraz zasiłek pogrzebowy.

5. Władze orzekające

Spory w przedmiocie obowiązku ubezpieczenia i wymiaru składek w ubezpieczeniu chorobowym rozstrzygają: w b. zaborze rosyjskim sądy powszechne, w b. zaborze austr. starostwa i urzędy wojewódzkie, w b. zaborze pruskim — powiatowe urzędy ubezpieczeń. Spory w przedmiocie obowiązku ubezpieczenia, wymiaru składek i zaliczenia do kategorii niebezpieczeństwa w ubezpieczeniu od wypadków rozstrzygają: w b. zab. rosyjskim i austriackim urzędy wojewódzkie i Min. Op. Społ. (II instancja), a w b. zaborze pruskim — wyższe urzędy ubezp. i Trybunał do spraw ubezpieczeń społecznych w Poznaniu, wzgl. Wojew. Urząd Ubezpiecz. w Katowicach (II inst.). Spory w związku z ubezp. emerytalnym rozpozn-

wane są w b. zab. pruskim przez Wyższe Urzędy Ubezpiecz. w I instancji, zaś Trybunał do spraw ubez. społ. i Wojew. Urzędy Ubezp. Społ. w II instancji. Spory w przedmiocie świadczeń na wypadek choroby należą do Komisji Rozjemczych przy Ubezpieczalniach. — Spory w przedmiocie świadczeń w ubezpieczeniu wypadkowym i robotniczym ubezpiecz. emerytalnym na obszarze b. zaboru rosyjskiego i austriackiego rozstrzygają Sady Rozjemcze dla spraw Zakładu Ubezp. od Wypadków we Lwowie, a w b. zaborze pruskim Wyższe Urzędy Ubezpiecz. i Trybunał do Spraw Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu, wzgl. Wojewódzki Urząd Ubezpieczalni Społecznej w Katowicach.

Wzór pozwu o roszczenie z tytułu pracy

Do

Sądu Pracy

w.....

Jana X — (Buchaltera, bezrobotnego
urzednika prywatnego, monter etc.)

zam. w.....przy ul.....Nr...

przeciw

firmie „Stanisław X i S-ka” Sp. z o. o.

w.....ul.....Nr.....

Wartość przedmiotu sporu

Zł.....

(podać łączną sumę roszczeń)

P O Z E W

Od dnia...pracowałem w pozwanej firmie (u pozwanego)
za wynagrodzeniem miesięcznym (tygodniowym) zł.....

W dn.... pozwana firma zwolniła mnie z pracy nie
uiszczając zaległych należności, mianowicie:

a) stosunek służbowy (pracy) rozwiązany został bez
uprzedniego 3 miesięcznego (2 tygodniowego) wy-
powiedzenia i zapłaceniu odszkodowania, wynoszą-
cego.....

b) skutkiem przedwczesnego zwolnienia nie wykorzy-
stałem w roku bieżącym należnego mi urlopu, za
co tytułem ekwiwalentu należy się.....

c) w czasie pracy od...do...zatrudniony byłem
także w godzinach nadliczbowych, których, według
załączonego wykazu, przepracowałem ...godzi)
z dod. 50% (100%) ...godzin z dod. 25% (50%)
łącznej wartości.....zł.

Ogółem należy mi się więc zł.....

Wobec tego, że firma odmawia zapłaty mych należ-
ności, powołując się na świadków:

1).....zam. w.....ul. Nr...

2).....zam. w.....ul. Nr...

3).....zam. w.....ul. Nr...

oraz na załączony wykaz godzin nadliczbowych mam zaszczyt prosić Sąd Pracy:

- 1) o zasądzenie od pozwanej firmy _____ na moją rzecz sumy zł. _____ z odsetkami prawnymi i kosztami procesu wg. norm przepisanych,
 - 2) o rozpatrzenie sprawy także w mej nieobecności, względnie wydanie wyroku zaocznego,
 - 3) o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności
a z uwagi na prowadzoną likwidację interesów pozwanej firmy (brak przedmiotów uchwytnych dla egzekucji) i niebezpieczeństwo utraty możliwości zaspokojenia:
 - 4) o zabezpieczenie pozwu do wysokości _____ zł. przez nakazanie zajęcia towarów i ruchomości, znajdujących się w lokalu firmy pozwanej w _____ ul. _____ Nr... (przez zajęcie wierzytelności i funduszów przypadających firmie pozwanej _____ w _____ ul. _____ Nr...)
- wreszcie*) wobec mego zupełnego ubóstwa i niemożności pokrycia kosztów sądowych:
- 5) o oprzyznanie mi prawa ubogich do prowadzenia sprawy i (w sprawach powyżej 300 zł.) o ustanowienie adwokata

(podpis)

- 1) Odpisy dla strony przeciwnej
- 2) Wykaz godzin nadliczbowych
- 3) ewent. Świadcstwo ubóstwa

Warszawa, dn. _____ 19...

*) Dotyczy ubiegających się o zwolnienie od kosztów sądowych.

Zapowiedzenie apelacji

Do

Sądu Pracy

w.....

Jana X, powoda,

zam. w.....ul.....Nr...

przeciwko

firmie Stanisław X i S-ka, Sp. z o. o.

w.....ul.....Nr...

w sprawie Nr.....

ZAPOWIEDZENIE APELACJI

*Zapowiadając apelację od wyroku Sądu
z dn.....19.... r. mam zaszczyt prosić Sąd Pracy:
o sporządzenie wyroku z uzasadnieniem
i zawiadomienie mnie o tym.*

Warszawa, dn.....19...

Podpis.....

Zgłoszenie zmiany adresu

Do Sądu Pracy

w.....

Jana X, powoda

przeciw

Stanisławowi Y, pozwanemu

WSKAZANIE ADRESU

*Niniejszym mam zaszczyt zawiadomić Sąd
Pracy o moim obecnym adresie: Warszawa, ul. Pol-
na 130 m. 5, i prosić o doręczenie pod tym adresem
wszelkich pism sądowych i procesowych w niniejszej
sprawie.*

Warszawa, dn.....19...

Podpis.....

Wzór podania o wydanie świadectwa ubóstwa

Do

Zarządu Miasta

(Urzędu gminy)

w.....

(w Warszawie — Wydział Finansowy)

Jana X zamieszkałego w.....

ul.....Nr...

PODANIE

*Zamierzam wytoczyć pozew przeciwko byłemu
mojemu pracodawcy o należność za pracę. Znajdu-
jąc się w ciężkich warunkach materialnych (nie ma-
jąc środków utrzymania wskutek bezrobocia) nie będę
w stanie zapłacić kosztów sądowych, które wyniosą
zł.....*

*Wobec powyższego uprzejmie proszę Zarząd
Miejski (urząd gminny) o rychłe przeprowadzenie
wywiadu i wydanie mi zaświadczenia o stanie ma-
terialnym dla przedstawienia go w Sądzie Pracy
w sprawie przyznania prawa ubogich.*

Warszawa, dn.....19...

Podpis

Umowa o pracę pracowników umysłowych
(w ogólności, i z kierownikiem)

U M O W A

zawarta w _____ dnia _____ między _____ właści-
cielem przedsiębiorstwa _____ (firmą _____) z jed-
nej strony, a _____ zam. w _____ ul. _____ z dru-
giej strony, treści następującej:

1) _____ jako właściciel przedsiębiorstwa
(firma _____), przyjmuje _____ na stanowisko _____

2) Umowa zawarta zostaje na czas nieokre-
ślony (na przeciąg lat ..., od dnia _____ do dnia _____,
z którym to dniem kończy się bez wypowiedzenia).

3) Umówione wynagrodzenie wynosi _____ zło-
tych miesięcznie, płatne z końcem odnośnego miesią-
ca za ubiegły miesiąc (albo: 1-go każdego miesiąca
kalend. zgóry) oraz (przy umowie z pracownikiem na
stanowisku kierowniczym) kwotę wynoszącą _____ %
od utargu brutto (— % od zysku — % od wysokości
produkcji) płatną za każdy kwartał kalendarzowy
z dołu. Wspomniane wynagrodzenie procentowe na-
leży się tylko za czas faktycznego pełnienia obo-
wiązków jako dodatek funkcyjny, przy czym stanowi
również wynagrodzenie ryczałtowe za ewentualne
godziny nadliczbowe.

4) W razie niemożności pełnienia przez _____
obowiązków wskutek choroby lub nieszczęśliwego
wypadku, wskutek powołania na sędziego przysięgłe-
go, ławnika sądu pracy lub do innych publicznych
obowiązków obywatelskich przysługiwać mu będzie
przez okres trzech miesięcy prawo do wynagrodze-
nia po ... zł. miesięcznie, po potrąceniu otrzymanych
kwot z funduszków publicznych lub zakładów ubez-
pieczeń.

5) Wypowiedzenie lub odstąpienie od umowy z ważnych przyczyn wymaga pisemnego oświadczenia listem poleconym, odnosząc skutek z chwilą wysłania listu.

6) Rozwiązanie stosunku służbowego następuje z przyczyn w ustawie wymienionych i ze skutkami tam przewidzianymi. Jednakowoż prawo do rozwiązania z ważnych przyczyn każda strona traci, jeśli od dowiedzenia się o przyczynie w przeciągu miesiąca nie uczyniła użytku z prawa jej przysługującego.

7) W razie przejścia przedsiębiorstwa (majątku) na osoby trzecie pod jakimkolwiek tytułem, umowa niniejsza trwa nadal i przechodzi na nowonabywców. P_____obowiązany jest prawa i obowiązki umowy przenieść na nowonabywców.

8) Wszelkie świadczenia na rzecz ubezpieczalni i publicznych zakładów ubezpieczeń ponosić będą strony w stosunku nakazanym przez daną ustawę.

9) Pracodawca_____nie ma prawa potrącać jakichkolwiek swoich należności wzajemnych z poborami pracownika_____.

10) Pracownik składa kaucję w kwocie ... zł. (papierami wartościowymi na sumę zł. ...) na zabezpieczenie wszelkich swych świadczeń ewentualnych na rzecz pracodawcy (albo: na zabezpieczenie wynagrodzenia szkód i stratwyrządzonych z własnej winy w czasie lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych — na szkodę pracodawcy). Złożenie tej kaucji następuje w sposób ustawą przepisany.

11) Pokwitowania nie stanowią dowodu, że wcześniejsze świadczenia są zapłacone.

12) Koszty i należności niniejszej umowy ciąży bezzwrotnie na pracodawcy.

13) Umowa sporządzona zostaje w 2 egzemplarzach i każda strona otrzymuje po 1 egzemplarzu.

Podpisy.....

Umowa o pracę z inkasentem

U M O W A

zawarta w _____ dnia _____ między _____ właścicielem przedsiębiorstwa _____ (firmą _____) z jednej strony, a _____ zam. w _____ ul. _____ z drugiej strony, treści następującej:

1) jako właściciel przedsiębiorstwa (firma _____), przyjmuje _____ na stanowisko _____

2) Umowa zawarta zostaje na czas nieokreślony (na przeciąg lat ..., od dnia _____ do dnia _____, z którym to dniem kończy się bez wypowiedzenia).

3) P. _____ pobierać będzie _____ % od wysokości zainkasowanych każdodziennie sum, płatne z końcem dnia (z upływem tygodnia—niezwłocznie po dokonaniu rozliczenia). (*Uwaga: nie ma godzin nadliczbowych*).

4) Wypowiedzenie lub odstąpienie od umowy z ważnych przyczyn wymaga pisemnego oświadczenia listem poleconym, odnosząc skutek z chwilą wysłania listu.

5) Rozwiązanie stosunku służbowego następuje z przyczyn w ustawie wymienionych i ze skutkami tam przewidzianymi. Jednakowoż prawo rozwiązania z ważnych przyczyn każda strona traci, jeśli od dowiedzenia się o przyczynie w przeciągu miesiąca nie uczyniła użytku z prawa jej przysługującego.

6) W razie przejścia przedsiębiorstwa (majątku) na osoby trzecie pod jakimkolwiek tytułem umowa trwa nadal i przechodzi na nowonabywców. P. _____ obowiązany jest prawa i obowiązki umowy przenieść na nowonabywców.

7) Wszelkie świadczenia na rzecz ubezpieczalni i publicznych zakładów ubezpieczeń ponosić będą strony w stosunku nakazanym przez daną ustawę.

8) Pracodawca nie ma prawa potrącać jakichkolwiek swoich należności wzajemnych z poborami pracownika_____

9) Pracownik_____ składa kaucję w kwocie _____(papierami wartościowymi na sumę zł._____) na zabezpieczenie wszelkich swych świadczeń ewentualnych na rzecz pracodawcy. Złożenie tej kaucji następuje w sposób ustawą przepisany.

10) Pokwitowania nie stanowią dowodu, że wcześniejsze świadczenia są zapłacone.

11) Koszty i należności niniejszej umowy ciążą bezzwrotnie na pracodawcy.

12) Umowa sporządzona zostaje w dwóch egz. i każda strona otrzymuje po jednym egzemplarzu.

Podpis.....

Umowa o pracę z agentem, akwizytorem

U M O W A

zawarta w _____ dnia _____ między _____ właści-
cielem przedsiębiorstwa _____ (firmą _____) z jed-
nej strony, a _____ zam. w _____ ul. _____ z dru-
giej strony, treści następującej:

1) _____ jako właściciel przedsiębiorstwa
(firma _____), przyjmuje _____ na stanowisko _____

2) Umowa zawarta zostaje na czas nieokre-
ślony (na przeciąg lat ..., od dnia _____ do dnia _____,
z którym to dniem kończy się bez wypowiedzenia).

3) P. _____ pobierać będzie _____ % od wy-
sokości zadeklarowanych zamówień, z prawem zali-
czenia pierwszej wpłaty nieprzenoszącej _____ %
ogólnej sumy zamówienia na poczet należnej prowizji.
Rozliczenie i wypłata prowizji następują z końcem
każdego miesiąca (kwartału) kalendarzowego. Suma
nadebrana podlega zwrotowi w terminie tygodniowym
od daty obopólnego rozliczenia, pod groźbą prawa
pracodawcy natychmiastowego rozwiązania stosunku
umownego i żądania odszkodowania wg. zasad ogólnych.
(Uwaga: nie ma godzin nadliczbowych).

4) Wypowiedzenie lub odstąpienie od umowy
z ważnych przyczyn wymaga pisemnego oświadcze-
nia listem poleconym, odnosząc skutek z chwilą wy-
słania listu.

5) Rozwiązanie stosunku służbowego następuje
z przyczyn w ustawie wymienionych i ze skutkami
tam przewidzianymi. Jednakowoż prawo rozwiązania
z ważnych przyczyn każda strona traci, jeśli od do-
wiedzenia się o przyczynie w przeciągu miesiąca nie
uczyniła użytku z prawa jej przysługującego,

6) W razie przejścia przedsiębiorstwa (majątku) na osoby trzecie pod jakimkolwiek tytułem umowa trwa nadal i przechodzi na nowonabywców P._____ obowiązany jest prawa i obowiązki umowy przenieść na nowonabywców.

7) Wszelkie świadczenia na rzecz ubezpieczalni i publicznych zakładów ubezpieczeń ponosić będą strony w stosunku nakazanym przez daną ustawę.

8) Pracodawca nie ma prawa potrącać jakichkolwiek swoich należności wzajemnych z poborami pracownika_____

9) Pracownik_____ składa kaucję w kwocie _____(papierami wartościowymi na sumę zł._____) na zabezpieczenie wszelkich swych świadczeń ewentualnych na rzecz pracodawcy. Złożenie tej kaucji następuje w sposób ustawą przepisany.

10) Pokwitowania nie stanowią dowodu, że wcześniejsze świadczenia są zapłacone.

11) Koszty i należitości niniejszej umowy ciążą bezzwrotnie na pracodawcy.

12) Umowa sporządzona zostaje w dwóch egz. i każda strona otrzymuje po jednym egzemplarzu.

Podpis.....

Umowa o pracę z robotnikiem

U M O W A

zawarta w _____ dnia _____ między właścicielem
(kierownikiem) przedsiębiorstwa _____ (firmą
_____) a _____ zam. _____ w _____, osnovy
następującej:

1) _____ przyjmuje _____ jako robotnika do
pracy w przedsiębiorstwie _____ na czas nieokreślony
(na czas od dnia _____ do _____, na okres wykonania
robót _____).

2) Wynagrodzenie _____ wynosi ... zł. dziennie
(tygodniowo—na dekadę—miesięcznie), płatne z dołu
każdej soboty (z dołu z końcem każdego miesiąca).
Żadne świadczenie, będące obowiązkiem ustawowym
nie może być z wynagrodzenia potrącane.

Ponadto _____ otrzymuje mieszkanie służbowe,
złożone z pokoi ... i kuchni. Rozwiązanie stosunku
służbowego skutkuje utratę prawa do zajmowania
mieszkania z tym, że w razie niewypowiedzenia
mieszkania na miesiąc (trzy miesiące) naprzód (na
koniec kwartału kalendarzowego) pracownik _____ ma
prawo zajmować je przez okres czasu, jaki by przy-
padł przy prawidłowym wypowiedzeniu.

3) _____ zachowuje prawo do wynagrodzenia
w okresie dwutygodniowym (czterotygodniowym—mie-
sięcznym) w przypadkach choroby, nieszczęśliwego
wypadku lub innych podobnych ważnych przyczyn.

4) Urlop wypoczynkowy przysługiwać będzie
_____ corocznie w okresie 14-dniowym w czasie ozna-
czonym na liście urlopowej.

5) Każda strona może rozwiązać stosunek służ-
bowy za uprzednim 14-dniowym wypowiedzeniem
(albo ... może odstąpić od umowy przed końcem
terminu, na który ją zawarto, przez zawiadomienie

drugiej strony z tym że rozwiązanie przedwczesne jest natychmiast skuteczne), Natychmiastowe rozwiązanie umowy z ważnej przyczyny nastąpić może w przypadkach i trybie unormowanych ustawą (rozp. Prez. R. P. z 16/III 1928 r.) o umowie pracę rob.).

6) Pracodawcy nie wolno potrącać swoich wzajemnych należności z poborów pracownika, wyjąwszy udzielone mu zaliczki pieniężne.

7) Wszelkie zmiany, uzupełnienia, odstąpienia od umowy i wypowiedzenie wymagają pod nieważnością formy pisemnej.

8) Pokwitowania nie stanowią dowodu, że wcześniejsze świadczenia są zapłacone,

9) Czas pracy _____ wynosić będzie _____ godzin dziennie, czyli _____ godzin tygodniowo (*uwaga: nie wolno przekroczyć maksymalnych norm czasu zatrudnienia, przewidzianych przepisami ustawowymi dla poszczególnych gałęzi przemysłu, kategorii robotników lub specjalnych rodzajów zakładów pracy.*)

10) Praca w godzinach nadliczbowych jest niedopuszczalna, chyba za wyraźnymi poleceniami pracodawcy lub przełożonych pracownika. Ilość przepracowanych w ten sposób godzin pracownik obowiązany jest następnego dnia komunikować kierownictwu przedsiębiorstwa na piśmie z powołaniem się na odnośne polecenie. W razie nieuskkutecznienia takiego zgłoszenia za wyłączną podstawę do określenia ilości przepracowanych godzin nadliczbowych strony zgodnie uznają prowadzone przez pracodawcę wykazy godzin pracy.

11) Koszty i należytości umowy poniesie pracodawca z własnych funduszy,

12) Umowę sporządzono w dwóch [egzemplarzach. po jednym dla każdej strony.

Podpisy

Wypowiedzenie stosunku pracy.

Warszawa, dn.....19...

WPan

Stanisław X

w.....

Umowę o pracę zawartą z WPanem jako.....
.....z dn.....19.....r. wypowiadam niniejszym
WPanu z dniem.....

Z poważaniem

Podpis.....

Świadcstwo pracy.

Warszawa, dn.....19...

WPan

Stanisław X

w.....

Na żądanie WPana potwierdzam, że WPan
w czasie od.....do.....pracował w naszym
zakładzie jako.....

Z poważaniem

Podpis.....

Umowa o naukę
między majstrem a terminatorem

zawarta w _____ dnia _____ między właścicielem przedsiębiorstwa _____ w _____ przy ul. _____ z jednej strony, a nieletnim _____ działającym przez ojca swego _____ zam. w _____, z drugiej strony, o następującej podstawie:

1) P. _____ jako właściciel przedsiębiorstwa _____ w _____ przy ul. _____ należący do cechu (zrzeszenia) i posiadający wszelkie zezwolenia władz, przyjmuje _____ jako ucznia przemysłowego na naukę w przemyśle _____

2) Nauka trwać będzie ... lata, poczynając od dn. _____ do dnia _____. Okresu próby nie ustanawia się.

3) Umowa może być rozwiązana każdego czasu przez ucznia lub jego ojca (opiekuna) w przypadkach: a) gdy pozostanie w nauce jest połączone z uszczerbkiem dla zdrowia ucznia, a fakt ten stwierdzony zostanie świadectwem lekarskim przez dwóch lekarzy, z których jeden będzie wskazany przez pryncypała, b) gdy pryncypał będzie zaniedbywać swoje obowiązki względem ucznia w sposób zagrażający zdrowiu lub moralności ucznia, zaniedbywać będzie jego wykształcenie w przemyśle lub utrudniać uczęszczanie na naukę do szkoły doksztalcającej. Czy te przyczyny zachodzą, oceni każdorazowy przełożony korporacji _____ w _____, której pryncypał jest członkiem c) gdy pryncypał stanie się niezdolny do należytego spełnienia zobowiązań przyjętych tą umową, d) gdy pryncypał przesiedli się do innej gminy. Pryncypałowi przysługiwać będzie prawo rozwiązania umowy każdego czasu w razie nieposłuszeństwa ucznia, nieprzyzwoitego jego zachowania się wobec pryncypała, zaniedbywania się w pracy i nauce i nieregularnego uczęszczania na naukę doksztalcającą.

4) Umowa rozwiąże się w przypadku pisemnego wypowiedzenia przez ucznia na 4 tyg. naprzód z powodu zmiany zawodu lub powrotu do rodziców. Gdyby fakta, na których oparto wypowiedzenie okazały się nieprawdziwe, pryncypał będzie mógł domagać się od ucznia lub jego ojca (opiekuna) pełnego odszkodowania. Umowa rozwiąże się w razie utraty przez pryncypała prawa trzymania uczniów przemysłowych. W każdym przypadku rozwiązania umowy z winy pryncypała uczniowi będzie przysługiwało prawo żądania wszelkiego odszkodowania.

5) Z chwilą rozwiązania umowy pryncypał ma obowiązek wydać uczniowi świadectwo, stwierdzające czas przebytej nauki, pod rygorem wszelkiego odszkodowania.

6) Uczeń winien otrzymać raz w roku w miesiącu lipcu lub sierpniu, bez względu na stosunki panujące w przedsiębiorstwie, urlop bezpłatny dwutygodniowy.

7) Pryncypał zobowiązuje się udzielać uczniowi nauki i odpowiednich wskazówek w pracy zawodowej, nie używać go do żadnych posług lub innych robót, jak tylko tych, które dla nauki są konieczne. Winien dostarczać mu pełnego utrzymania, mieszkania, i płacić ... zł. miesięcznie, oraz ponosić wszelkie świadczenia ubezpieczeniowe, a uczeń winien z całą pilnością i starannością przykładać się do pracy i pracować według swych sił i możliwości.

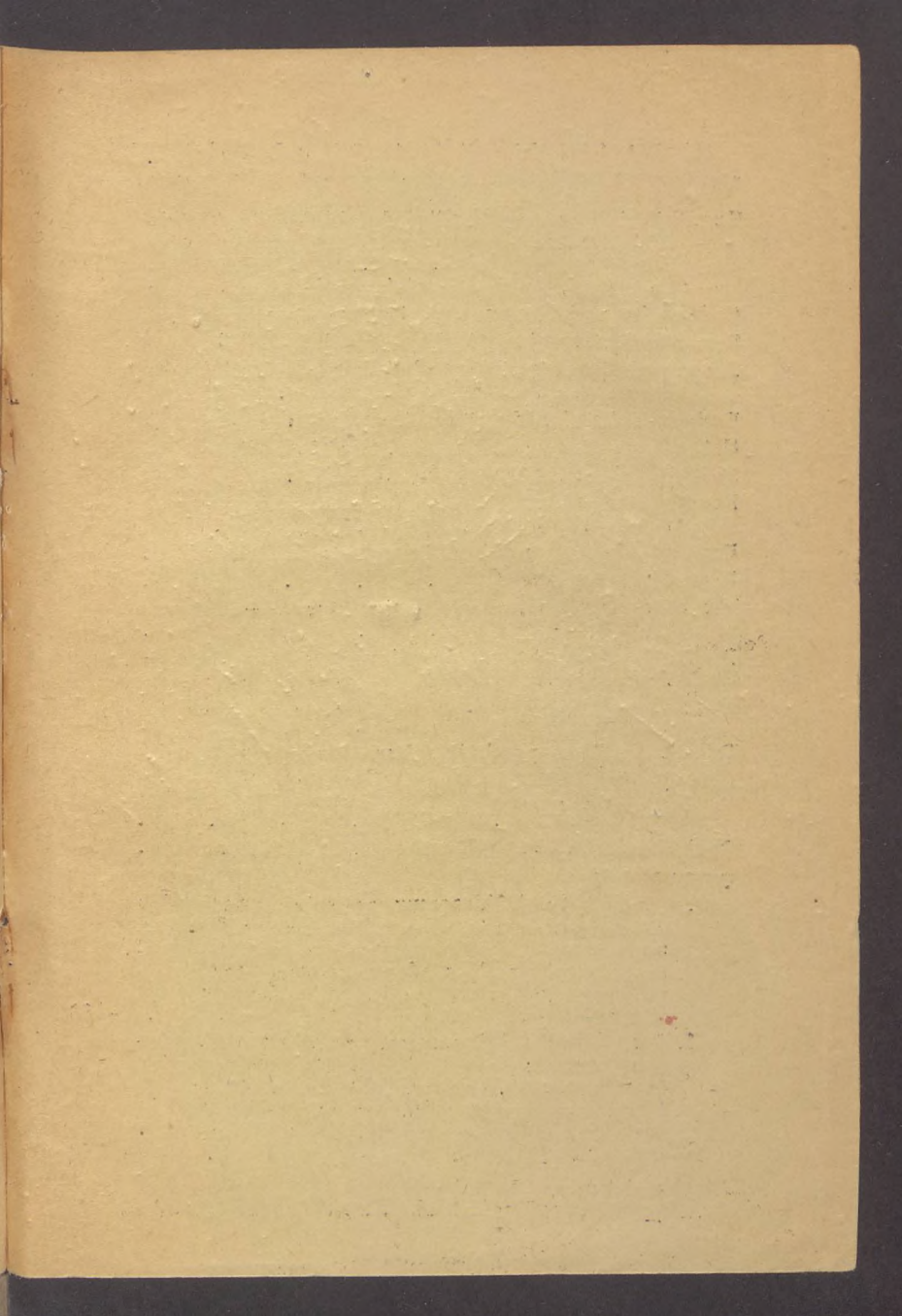
8) Wszelkie zmiany, uzupełnienia i wypowiedzenie umowy winny być pod nieważnością sporządzone na piśmie.

9) Koszty i należności umowy ponosi pryncypał z własnych funduszy.

Spis rzeczy.

A. Postępowanie	Str.
1. Postępowanie przed Sądem Pracy	III
2. „ „ innymi władzami	VII
B. Ważniejsze zagadnienia z Prawa Pracy	
(orzecznictwo)	VIII
1. Pojęcie pracownika umysłowego	VIII
2. Zwolnienie bez wypowiedzenia	VIII
3. Praca w godzinach nadliczbowych	IX
4. Urlopy	XI
5. Egzekucja z wynagrodzenia	XII
C. Ubezpieczenia społeczne pracowników	
1. Zgłoszenie do ubezpieczenia	XIII
2. Skutki niezgłoszenia do ubezpieczenia	XIII
3. Wysokość składek	XIV
4. Rodzaje świadczeń	XIV
5. Władze orzekające	XV
D. Wzory	
Pozew o roszczenia z tytułu pracy	XVII
Zapowiedzenie apelacji	XIX
Zgłoszenie zmiany adresu	XIX
Podanie o wydanie świadectwa ubóstwa	XX
Umowa o pracę pracowników umysłowych (w ogólności, i z kierownikiem)	XXI
Umowa o pracę z inkasentem	XXII
Umowa o pracę z agentem i akwizytorem	XXV
Umowa o pracę z robotnikiem	XXVII
Wypowiedzenie stosunku pracy	XXIX
Świadectwo pracy	XXIX
Umowa o naukę	XXX

WYDAWNICTWA PRAKTYCZNE

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 23 kwietnia 1935 r. (tekst, komentarz z uwzględnieniem ordynacji wyborczych)	2.50
— to samo, (tekst z objaśnieniami)	— .80
Ordynacja podatkowa, tekst jednolity z 14/II 1936 r.)	1.—
Prawo wekslowe i czekowe (Górnika) r. 1936	— .80
Zarys polskiego prawa wekslowego — uzgodnione z prawem z dn. 28/IV 1936 r.	2.20
Kodeks Zobowiązań (rok wyd. 1937)	1.60
Ustawa o ochronie lokatorów, tekst jednolity 1936 r.	1.
Polski Kodeks Karny (rok wyd. 1937)	1.—
Poradnik podatkowy dla przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych (r. 1934)	1.—
Repetitorium prawa handlowego (r. 1937)	4.—
Prawo Pracy (rok 1937)	1.50
Wzory pism procesowych, cz. teoretyczna — Meszorer i Warszawski	10.—
Polska Korespondencja Handlowa dla Wszystkich — R. Rytawskiego z objaśnieniami transakcji i techniki korespondencji oraz ze zbiorem podań do władz i urzędów	4.—
Francuska Korespondencja Handlowa z objaśnieniami w języku polskim, ze słownikiem frazeologii handlowej. Wzory listów identyczne ze wzorami polskimi	4.—
Buchalteria bez buchaltera — N. Maskilejsona	3.—
WARSZAWA	
1. Plan Wielkiej Warszawy ze spisem wszystkich ulic, z podziałem na okręgi policyjne i na dzielnice, z wykazem linii tramwajowych i autobusowych, szos prowadzących z Warszawy, obiektów turystycznych godnych wzięcia, oraz rozkładem jazdy: tramwajów i autobusów	— .80
2. Pzewodnik - Informator Turystyczno-Handlowy zawiera: wykaz instytucji państwowych, samorządowych, użyteczności publicznej, muzea i wystawy, pomniki, parki, ogrody, towarzystwa turystyczne, hotele, restauracje, cukiernie i instrukcje: jak należy przejść ulicę w Warszawie	1.50

Wydawnictwa te do nabycia:

w księgarni „HAWU” Warszawa: Królewska 25, tel. 239-18.

426 KPIP

1 1 0 0 4 2 6

1100426

4